

درگاه

اون بش کونده بر نشر اولنور

برنجی سنه : ایلکینجی جلد

نومرو : ۱۵

۲۰ تشرین ثانی ۳۳۷

آناطولیہ کے انسانی

آید بنام

آناطولى نىل مەلىكەتچە ، جەنۇبىي تەرەپ ، شەرق وورتە آناطولى دىيە بر بىرندىن فرقىلايسە ساكىزنىڭ خويى، روخى ، حيايتى وحالە كوردەدە بىرىنە ھېچ بىكزمىن طەرقلارى وارد . نىل بىرغرب آناطولى وارسە يئە بىرغرب آناطولى ، اورتە وشىق آناطولى واردور ويوانسانارك خوېلىرى ، عادىتلرى ، جزىلارى ، عشقلىرى بشقە بشقەدر . برايدىنلىك سوداسىلە براكتىلىك سوداسى وبرسىواسلىك افسانەسەلە بر بولدىك افسانەسى ارەسنەدە چوق فرق وارد . برندە حيات ، بتون برغرەبت وايغ آجىستىدن عبارتكىن اوېرنەدە بسىمل برعبادىتن ، سىلجى بر عمرندن بشقە برشى دىكدادر . برندە روىك فرحلىدەنى يرلىرسىن سو باشلىرىلە صولرك اھىكى ايكن اوېرنەدە ضياسى آز تىكبەلرلە حزىن طەنبور سسلاريدر . بويايك خصوصى فرق آلمەلدەكلە مىرمە قىيلەردەكى هواىى مغتىدل ، صوبى كوزل ، بول چىلى اوزوم وانجىر آناطولىسنىك ساكىزلىندە كورو نور .

كەيش صەرلەپە دەرچى سىلغىرىك ، سىنانى
تەلەپە اوزون يايلاڭ ھواسىنى آلانلار چاملى بل
پىكارلىرىنىڭ صغوق سولۇرىنى ايجانلارە بالان دوكن
اورمانلارنىڭ كولىكەسىندە اوپايانلردن و اوجىز
باسىنلارك افقاريسى سىرايدانلردن فرقايدەر وپونلرك ھېسندە
آزچوق فرقلەر داغىتق برحالەدە اوپايان خاسلەر ، آيدىن
ساكنلرنە قەدوتلە بلرەشدر . بر برسولەينك ، بر
سكىشمرلەينك وقرە حصارلەينك روحنە كىزلى وپرا .
كندە دوران حاللار آيدىنلە كوزل برغئال ، قوتلى
بر نمونە شىكندەدر . بو يوزدندركە آيدىن ، غرب
آناطولەينك مەكل برغئالى و آيدىنلە غرب آناطو .
لەينك كوزل بر نمونەسى اولەبىلەر .

آيدىن ، چوق سادە دوشون و آجىبى آز
طاغى ايستەن ، اميدلە يشارەتتەك و وفارى انسانلار
مەكتەپتە ، بولماكتە ، حەزىن كەيدىر ، براقىدىن طاغى
عەزەت قايرى ، سودا بىتەر ، مەرحەت يىتەر ، شوغا بىكەر ،
كەين كەچمەز ھەر آيدىنلەك كوزى ، حەيكەلەتەن كوز .
لەككىنى ، روھكە بىتەن مەغزەنى و قارايلا ھەتتە نەرسە
كوزور . بولسا بولسا ھەر آيدىنلەك ھەيكەلەتەن كوز
ھەشەدە تەك اوتاي ايستە ،

او بيلير كه اراك برلكده در . روحلر، استقلال
و وحدتده اك كوزلدر . بو حال آيدينلنك هر شينده
كورورز . زيبك او يوني يالكنر اونانير ، بكرمي،

یاری یکن برجلیه ، برصعه تصادف اولته ماز .
 تحفه سی کذاک نه بدیی ، نه ده اخلاقی بریقیتی حائر
 اولتمیزین کاذب برشرتیه طامشدر .
 اورزنده دهافضله توقفه لزوم اولمایان سنبلزاده
 وهی دن صوگرا ، بوراده جاکی الله ، عینی ، منیب ،
 منیب عبیده نجیب اسماعری ذکر ایتک ضروروقی
 واردرد .

خاکی، کایسده دوغمش واستانبوله کلدرک بعضی
 ماوریتلرده بولونقدن صوکرکا ۱۷۷۲ تاریخ: ده وفات
 اغشدره . قلم ناجی ، « اسامی » عنوانی اثرنده :
 « قطعه سولیکده ، مهارتله شبرت آتش برشاعدره . »
 دیور . گوره بیسله کاریزه نظراً خاکیک اثرلری
 حتی متوسط برقیعی دخی حائر دکادر . علی العاده
 فکریک نظاماً ترجمه سندن عبارت گوروش قطعه لرنده
 چال دقت هیچ برخصوصیت یوقدر .

ہی، شہر ایلہ غلیٰ نرسندہ جمع اغش بر
ذاتدی، ۱۱۷۰ ھ ہینابذہ دوعدی، توسعایی
اورادہ پتیر دکدن صوکر اسنا۔ ولہ کلرک بعضی
صبار نائل اولدی و ۱۲۵۴ تاریخزہ مرکز سلطنتندہ
وفات اسدی .

عینی به عری کلدی نامج ابرقدر
وفاشک تاریغیدر . عینی مولوی طریقتنه سالکدی ،
مدنی غاطه . مولوچاناسی خطیره سنده . دیوانی
معاورع اولوب شهری ، ذوق ممنون ایتمکدن اوزاقدنر .
محمد منیب افندی ، عثمانی علماسی آراسنده
کنشدنی اونو تدبیر . باجق و دانما خاطر لاندیر باجق قادار
صاحب هنریندر . کثرتدن صرف نظر ، اثر لرنشک ،
آیرجه و صورت مخصوصه ده تدقیق اولنه جق درجه ده
پوپلر بریمتی واردر . محمد منیب افندی هینتا بلیدی
نصیبانی ملککننده اکمال ابتدی ۱۱۸۲ تاریخنده
استانبوله کلدی . آنادولی قاضیه سرکارکنه قدر پوکسله
کدن صوکار باشالایان نکبت دورینی گوز لخصارده
وفاقیله پتیمیش اولی . مستقیم زاده سایان افندی شک
« دوحه المشایخ » عنوانی اثرنه یازدینی ذیل ایله ،
سیر کبیر ترجمه سی ، فضائل جهاد ، منشآت فلنک
مجموعه لار نندنر .

مصطفیٰ منیف ، ۱۱۳۰ هـ استانبولہ کلرک
وقہ نویسی راشد افندیك منسوبی آراسته گیریش
وبروقت مالیه تذکره جیمی اولمشدر . منیف انطاکیه
لیدر . ۱۱۵۶ هـ وفات ایدرک قرهجه احد قبرستانه
دفن اولومشدر .

عبدالحجیب افندی، عاملیله شهرت پولمش و متعدد اثرلیله فضیلت و اقتدارینک برهانی احضار ایتمیشدر.
عبدالحجیب افندی عنتابلی اندی.

تورک شهرینه ، تورک عامنه خدمتاری اعتبارله
شایان ذکر بولدیغز بواسطه دها ییغیرلی علاوه
اتک و بویلهجه دون بزدن آیری ایکن بوگون یته
قاووشدیغز وطن پارچه مسنده ییتشه نرک جالمه یی یاد
الیک تمکندر . فقط بز ، برشکرانه ماهیتده اولان
بوخطرنامه یی دها فضله اوزاغی ایستیمه یرک تارخیمزه
کیچن بو برقاچ آنادولی سیمای اوگنده حرمتی
سولایکله اکینفا ایدیسورز .

۱۷ تشرین ثانی ۱۳۳۷

محمد خالدي

عربی‌ده ذهنی چالاک بر جوهر پاك صاحب طبع دراك
ایدی . دهانندن صادر اولان كلام .وزون مجملات
اولمه متحمل و بر سالدن برساله وارنجه گفتار سنج
اولدنی آثار برأسه بردیوان مستطاب اولمی قابلدر .
دیور . سالم افندی بوندن صوگرا ، کندیسنگه برغرائی
نابی ایله طائشدهینی ، نابیك ، کندیسنگه برغرائی
تنظیر اشدیکنی سویلیهرك بوتدی کرمسئه نقل ایدیور .
نابی حننده ، ادبی بر تدقیق ماهیتده اولمیان
بو برقاچ سوزه بز ، شونلری علاوه ایدمکچن :
نابی ارتمالنده ، اختلافه بوپوك بردیوان ترك ایشدور .
بو دیوانك بجوی اولدنی محمولار ، ادبی قیمتلری
اعتبارله چوق مستقنا اولمغله برابر ، آرنلنده جدأ
شایان دقت اولانلری ، موجوددر . اثرلری ایچنده
هیئت عمومیسه گوزل مسایلا بیله جاك محموله
نادر تصادف اولونور . فقط قصیده لرنده ، غزلار لرنده
و دیگر نظم لرنده . بر یر گوزل یارچالار بولمی ،
مع مایه بو گوزل یارچالرك یاننده بعضأ ، تمامیه
جبرکین گورون بی معنا بیتلره ، قطعه لره راست
كلك میکندر . دیوانشه نظراً نابی ، حس وقلب
شاعری اولدن زیاده فیکر شاعریدر . او ، ده
زیاده مفکر رسنك قدرتیله یازمیش ، حساسیتی هان
هان استعمال ایتیمشدور . بوتقطه نظر دن . نابی دیوانك
شعر یقی فضلّه یوکنسك اعتبار اولنه ماز . بوشكه
برابر نابی به ، لسانه حاکیمده ، کله واملری طرز
استعمالنه باقاری ، استاددر ، دییه بیلیز . نابیك
مدنی اسکداردهدر .

كوچوك، لاكن بزمه چوق اوردون كان بر
اقتراقدن سوگرا ملي حركتك طرفيله تكرار قاووشد.
يغمز ايللرده يتشمه ناز موضوع بحث اولوركن،
مرعشلي سنبلازه وهي بي خاطرلاماق قابل دكادر.
سنبلازه وهي، سنبلازه خاندانندن رشيدافنديك
اوغلي اولوب مرعشده دنيايه كادي وخصماي ينه
اوراده اكال ايلدي. سنبلازه وهي نك اصل اسمي
محمددر. باباي رشيدافندي ده كنديسي گهي شاعردى.
وهي، استانبوله كلكدن سوگرا دولت آزادملرندن
برچوغه قصيدلر وتارينلر تقديم ايتدى. وملازمت
مدتي اكال ايده راجز طريق قضايه گيردى. مصطفاي
ثالث عهدنده، حاميلر نك دلالتيله خواجكان سلسله سته
داخل اولدى. عبدالجيد اولك ايلك سته لرئده.
مأورأ ابرانه گوندرلدى. بورادن عودئنده تكرار
طريق قضايه گيره رك ردوسه گيتدى. سليم ثالث
دورئنده برجوق القائلر؛ احسانلر نائل اولدى.
نهایت تفریس اضطرابي اينجده كچيرديكي صوك كونلر بي
۱۲۲۴ سنه سي بسع الاولئك اون دردنجي كوني اكمال
ايله دي. سرورى، ورخ شو مصرعى، وفاته تاريخ
اولارق سوله مشدر:

اولدی نابود رئیس الشعرا وهی پیر
سنبیلازاده وهی وفات استبدیکی زمان یاشی فلسفانی
بولمشدی. دیوانی، مطبوعدر. ضیا باشا، خراباستده،
سنبیلازاده نك شعری حقیقده :
یکه زور قوت سز کلاه جملده

دييور . بزجه سـنبلارادهك شعري ايچون بو
 بوجيه دشني جوقدر . ديواننده منظوم سوز مرتبه سندان

جنګنام

مايېد

مووغلي، ديشلريك بربرينه چارېدني و صامېهورك
اوني اوک اياقاريله يره پووارلاډيني زمان چيقاردني
سداني ايشيدني، دها فضله ديكلمدي، ايلريه آيلدي
واوگولورلر اقامت ايتديكي مروع تارلاره دوغرو
عجله ايله ايلرله ديكه ارقه سنده سسلر كيتدكه خفيله
شېوردی. بر قله نك پنجره سي اوكنه پينامش اوتار
آراسنه صافلانارک :

— به كبر آدوغرو سويله مش .. يارين آكلانك
وېم كوم .

اوزمان يوزني پنجره ياقلاشديردي اوجانده
يانان آتسه باقدي. چيغې نك زوجه سي كيجه قانلوب
علاوي سياه اودونلرله بسله دركن كوردی وصباحين
موغورق سېسلر ك بياضلانديني ساعده انسان چو جوغونك
ايچي ملوبراق دوشلي بر سېت ايچنه قمرني قورلري
بركشديروب اورتوسي آلتنده صافلايرق ايتكلري
اونلاغاغه كوتوردېكي كوردی .

— بو قدری ؟ برچوچوق بوني يايلايدكن
موكره بن پيچن قورقام .

اوک كوشه سي دوندي و چوچي الله قارشى
قارشى به كلدي، آلتند آتشي قايدي و چوچوق قورقودن
فرياديدركن اوسيسلر ايچنده غائب اولوب كيتدي .

— طبق بكلك زيبورلر. كويلو قاديك يايديني
كي آتشي اوله يوردی . بيه چك ورمز سيم بوشى
أولور ...

وقرمنى شيك اوزرينه قورو آغاچ ياپراقلى
وقيرقلى آندى تپيه وارماند اول توكلرى اوزرينده
صباح زالهرى آي پارچهرى كي بارلايان به كبرايه
راست كلدي .

— آكلا آويني غائب ايتدي . بوكيجه اونى
أولدره جكاردي . فقط سني ده ايسته ديلر .. طاغده
هپ آراديلر ..

— اكيامش تارلارده ايدم ... شيميدى
حاضر م .. باق ...

مووغلي آتشي چانغانى اوزاندي .

— پكي، شيميدى، بن بوشيك ايچنه انسانلر
قورودالار آماركن كوردم. قمرني چيچك صوكنده
آچيوردی . قورقيورميسك ؟

— خاير پيچن قورقام؟ شيميدى خاطر لا بورم.
اكر رۇيا دكل ايسه بن قورد اولمادن اول قمرني
چيچك يانده بانيوردم . اوراسي نه قدر صيچاق
واين ايدى ..

بوتون كون مووغلي آتشي چانغانك باشنده
قورو دالار آتارق ناسل يانداقريته باقى ايچون او
مغاره ده اوتوردی. ايشنه يارايه چي ابي بردال آرادى
وبولدى . اقشام اولنجه طابا كوى كستانخانه بر طور
الېكلاى وقايانچاسندن اونى چاغيردقريني سويله دي.
مووغلي كولدى، كولدى. طه به كوى قاچنجه به قدر كولدى.
مووغلي كولكنده دوام ايدهر ك مجاسه كيتدى .

مووغلي بر صيچايريشده غائب اولدى . بارس
ياتارق ميرلاندی :

— ايشته انسان .. ايشته انسان .. اى شيرخان
اون سنه اول بو قوربه ني اولاديفك قدر هيچ تېلكلى
برايش يامادك ..

شمدى مووغلي اورمانده ابي اوزاقلاشيدى .
خيزلي يوريور وقلبي كوكنده حرارتلي حس ايديو.
ردى . آقشامك سېسلرى دهرلردن يوكسلوركن
مغاره يه واردى . نفس آلدی آشاغى به، يايلايه باقدي.
كنج قوردلر ديشازيده ايديلر. فقط قورد آنامغاره نك
دينده مووغلي نك نفس آليشندن قوربه نك بر كدرى
اولديني آكلادى .

— نه اولدى اوغلم ؟

— شيرخان خفنده ياراسه نك ديدى قوديلرى ..
بو آقشام اكيلى ملوبراقده اولايه جنم يايلايك نه ايتده كي
چايه وارمق ايچين چاليلر ك آراسنه دالدى . اوراده
طوردی. چونكه اولايان قيله نك سسلرى آراسنده
اطرافى صابران وياقلاغنى اوزره اولان چاره سز
[صامېهورك] ملامه سي وخيرليسي ايتدى ..
موكره استهزا وجيله سسلرى يوكسلدى . بويله باغر
شان كنج قوردلردى .

— آكلا! آكلا! .. مزوى قوتى كوسترسين ..
قيله نك ريشته يول وريگيز .. آنلا ... آكلا ...
مزوى صيچرامش فقط آوى قاچيرمش اولاحق كه

وسوديكلك ديزينده كوزل هوا لر چالوب، شان وآن
تودكولرى سويلر . فقط اونك بو حال اوپويان بر
آرسلايك حالى كيدير . بريان باقش . بر اكرى
سوز بو آرسلايك كوزلرينى دوندوروب كوكره يهر ك
اوق كي آتله سته كاليدى . بو مطيع فقط
متعظم آدم دنيا ده آتجي اللهك ويوك طبيعت
قوتك او كنده ايكلكه راضيدير . عمرني طاغده،
بايبرده كچره سته سبب بودر . ايچي چوق صاف
وبر چوچوق قدر ايتدايدير . حيله دن، اوپوندن
وقاريشق شيلردن بره نا چيقاره من . اونجه لك بيوك
شى ، فلك سيوكلكي والاهك قدر تيدى .

نصل حقه ايلچيسز واريلرسه، آيدينلده هر شيه
ايلچيسز ايرمك ايسر وساده اونك عظمتي ايلچيدركه
حقك قدرتي او كنده بتون كوزلايكه نجل ايدر .
او ، بتون كوكچك دنيا ايشلرينى صوكه براقش بر
قهرماندر . طاني بر قلاب چاره سي، كوزل بر كوكس
قباره سني هر شيدن اول ايسر ... ذاتا هانكي قهرمان
بويله دكلدر دنيا ده هانكي مسترخ چاربان قلب، براى
وكوزل ايچون چاربه مشدر .

بر آزرد چوچوق اوليان قهرمان واريدير ؟ ...

فرزى لطيفى

اوتوزكيشيك بر آيديني مجاسك اورتسنده كزين،
اوسيان برانساندر . هر ميدانك بريكيكي واردر .
آناموليك ازل غربت آجسي آيدينه اوتدر
دري دكلدر . آيدين دليقانليسي ، اوزون يولار ك
زجني ، اوزاقلده قانلن ملكيتك حسرتى چكيز .
اونك ايچون حسرت، كنجلك بيلارنيك اك كوزل
بر جاوه سي اولان طاغ سته ليدى . كاله ايرمك طاغدن
ايندك نصكره در . بيلارجه ملكيتدن آبرى دوشن
سواسليك دام الصلاسي آيدين دليقانليسي ايچون صرف
غرورك وحدت ك دوغوردني عصباندر . اكر آيديني
كوى قيزلريك شن مجاسلارندن، فرحلى كيجه صيچلرندن
آبرى يشا بورسه بو، اونك كندى غرورنك وكندى
عظمتك جزا سيدر .

يكي دوغان آيدين چوچونك دويه دويه ، ديكايه
ديكايه اوكرنديكي شى هر كوكلك بر آزد دلي اولديني،
دورغون واصلو قتلر ك بر پول ايتديكيدير . بر ملكنده،
هيچ اولازسه اش دوست آره سنده بر شيدن نام
آقى، ناسز يشامه ق لازمدر . شانه صوصايان روح،
بوز طاغك كستانه آغاچلى آلتنده توركو سويله ين،
سازنيك نغمه لرله جوشان مورچيك نيك روچيدىر .
آقشام كون باطار كن اوزاقلردن كان چغراق سسلرينك،
قوال نغمه لرنيك كوكله دورغونله قاريشق عجائب
بر قبارمه ويرديكي زمانده قارازان كوزلرى ، دوش
باشلرى بر قانله و بر تنك سسيله كندينه كتيرمك بو
تحف تر يا كيرك كيرلنديندر .

آيدينليك كوكلى قسوته كلهمز . اونك ايچون
بيوك عذاب شهر سواقاقلنده ، ضيا سي آزد داملر
آلتنده سس سسزم و مسكين بر عمر كچيرمكدى . او ،
كوزل صوباشلرينى ، اسكي مقوس طاش كوبرلر ك
اوغولتولى قوتولالرينى، سزين دره ايلچلريك كه كلك
سسلرين ايسر .

سازني اوله ايچنده دكل ، مهتابده ييشل تپه لر
اوستنده تازه اوت قوقولرى دويه دويه ، قله تحف
بر اور برمه ويرن قوش سسلرينى، قوبون به لرني ديكايه
ديكايه چالار و كنيش بر ميدانده اوينار ... بونك
ايچون دكلدركه زيك اوينى ، اوله لر ايچنده
چن برينه خالى دوشلى يرلرده اويانجه ايچي اوقدر
صارصايان براپوندىر .

آيدينليك كوكلنده ايكي بيوك علاقه نك آتقى
يانار . قير وقيز .. او ايچنده قرا قاق يرلرده دورا.
يان و كنيش ميدانلرله يوكسك تپه لرى هر شيه ترجيح
ايدن بو صاري ياغر آدمك ونكي ، روحى وقناسيله
او ميدانلر ك تپه لر ك خالى ورنكي آره سنده لك صبق
بر مناسبت واردر . او ، ديشي سني هر شيدن اوستون
طاوتان شاه قه لرك قازنالى كي، بر قولنده سوديكنى و بر
قولنده ده سوديكنىك سازني طاشه ق ايسر . عمرنده
دور ، ديكلن بو قدر . دالما بورور، آيلير، بوغوشور
واقشام، بتون كون سواقانلرله قوشوبده اوپوقلايان
چوچوقلر كي بردنبره دورولور . ايشته اوزمان بر كوكلك
بتون حركتارني، ديديشه لرني، حلاجانلرينى اونونور